

našteje celo nad 16 milijonov Slovanov pri skupnem številu 35 milijonov; Štajerski prisodi $\frac{1}{3}$ Slovencev, 310.000, na Primorskem pravi, da je samo 60.000 Italijanov, na Moravskem $\frac{3}{4}$ Slovanov itd.

Springer Giovanni je spisal v italijanskem jeziku: *Statistica dell'impero d'Austria*, Pavia 1840. Vseh Slovanov je 14,820.000, Slovencev en milijon, in sicer 350.000 na Kranjskem, 320.000 na Štajerskem, 100.000 na Koroškem, 50.000 na Ogrskem, 180.000 na Primorskem. Po konfesijah je bilo katolikov nad 28 milijonov, ortodoksnih 2,679.000, protestantov 3,284.000, židov 624.000. Ungewitter in Balbi soglašata z drugimi.

Znani geograf in statistik Berghaus ima tudi za Avstrijo vestno sestavljene oddelke, tudi on našteje Slovanov 16,5 do 17 milijonov, Ilircev zase (Slo-

SODNI DVOR UČENCEV NA ANGLEŠKI TRGOVSKI ŠOLI V MIDDLESEXU

vencev in Srbohrvatov) 3,443.000 do 3,500.000. Dela: *Grundriß der Geographie*, 5 zvezkov, Vratislava 1840—43; *Almanach za leto 1841.*, Gotha; *Allgemeine Länder- und Völkerkunde*, Stuttgart, 1837—44, 6 zvezkov. Opirali so se imenovani avtorji na uradne „Tafeln zur österreichischen Statistik“, tako za leto 1840., ki so zelo vestne zlasti glede konfesij, seveda tudi glede absolutnega števila prebivalstva.

Na te „Tafeln“ se opira tudi F. A. Schmalfuß, ko hoče izračunati število Nemcev na Češkem, ne verjame jim pa prav. Omeni, da variirajo cenitve med 1,200.000 in 1,800.000. Šafařík n. pr. ima leta 1842. 1,200.000, Springer 1,300.000, Schnabel 1,800.000, tabele isto, *Deutsche Zeitung* 1846. 1,676.336, neka ministerielna statistika pa 1,728.000. Schmalfuß sam dobi število 1,713.642, natančno 39%, manj kakor danes. Galletti uporablja leta 1854. uradno statistiko, istotako leta 1859., potem ko smo izgubili Lombar-

dijo; navaja nam absolutno število za l. 1818., 1824., 1830., 1836., 1842., 1846., 1851. in 1857.; prirastek l. 1824.—1857. je 0,63% vsako leto, glede konfesij in narodnosti l. 1857. kakor uradno štetje.

Iskali so tudi vzrokov različnega naraščanja prebivalstva; tako imamo v poročilih ces. akademije znanosti, filozofično-historična skupina, 15. zvezek, leta 1855. razpravo dr. Goehlerta: *Die Bevölkerungsverhältnisse Österreichs im vorigen Jahrhundert im Vergleiche mit jenen der neueren Zeit*. Med drugim pravi: *Die Bevölkerungsverhältnisse im allgemeinen haben in neuerer Zeit eine günstigere Gestaltung angenommen, was größtenteils dem Fortschreiten der Zivilisation zu verdanken ist; sowohl in der Geburts- wie in der Trauungszahl gibt sich in neuerer Zeit mit geringer Ausnahme eine Verminderung kund,*

welcher jedoch eine relative Zunahme der unehelich Geborenen zur Seite steht; die Abnahme der Sterblichkeitszahl in neuerer Zeit ist statistisch erwiesen, besonders in Bezug auf die Kindersterblichkeit und die Epidemien, namentlich Blattern; mit dieser Abnahme der Sterblichkeit steht die Verlängerung der mittleren Lebensdauer in unmittelbarem Zusammenhang; die Zunahme der Bevölkerung, welche in neuerer Zeit etwas rascher eintritt, erfolgt gegenwärtig weniger auf Kosten der Zahl der Geborenen als auf Rechnung der verminderten Sterblichkeit.

Brachelli nam poda rezultate štetja l. 1850. in 1851., ki je pa v marsičem navezano na veliko Czoernigovo delo o avstrijskem prebivalstvu. Slovencev našteje 1,143.514, in sicer 352.847 na Štajerskem pri skupnem številu 1,006.971, — 410.722 na Kranjskem — 463.956, — 95.544 na Koroškem — 319.224, — 185.757 na Primorskem — 508.016 —, potem še 26.317 na Beneškem, 49.600 na Ogrskem in Hrvaškem ter 22.700 v armadi.

„Tabellen zur Statistik der österreichischen Monarchie“ za štetje koncem l. 1850., oziroma začetkom 1851. so izšle l. 1856. Imajo vse, kar zahtevamo od takratnega ljudskega štetja, od provincij noter dol do občin in vasi. Istotako „Tafeln zur Statistik der österreichischen Monarchie, Wien 1861“, ki se ozi- rajo na ljudsko štetje l. 1857. Pri Koroški vidimo: 231.558 Nemcev, 92.767 Slovencev, na Štajerskem 640.806 Nemcev, Slovencev pa 369.246, na Kranj-